

Апробация данного курса презентаций показала, что представление информации не только в виде текста, но и в виде образов, которые позволяют максимально сконцентрировать внимание обучающихся, способствуют лучшему пониманию, осмыслению и запоминанию информации.

Литература:

1. Бовтенко М.А. Компьютерная лингводидактика – М. : Флинта : Наука, 2005. – 215 с.
2. Пискунова Т. Г. Уроки компьютерной графики// Информатика. – 1997: № 24. – с. 8-12

Функціональний підхід до навчання російської/української мови як іноземної з використанням елементів перекладу

Кальниченко Н.М.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

e-mail: Kalnychenko@ukr.net

Прийнято вважати, що, вивчаючи іноземну мову, людина завжди спочатку думає рідною, а потім перекладає на мову, яку вивчає, тобто механізм засвоєння другої мови будується і функціонує на базі природженого механізму засвоєння рідної. Заняття з перекладу можуть допомогти розвинути у студентів власні перекладацькі навички, які бажано формувати у всіх тих, хто вивчає російську/українську мову як іноземну. Якщо процес перекладу розглядати як акт спілкування між культурами, а не вміння передавати мінімальні одиниці мови іншою, то перекладу не можна більше навчати на основі мовних вправ (що зовсім не означає відмову від мовних навичок та вмінь як відправної точки). Крім того, функціональний підхід до перекладу та навчання йому не сприймається як прив'язаний до конкретної пари мов. При цьому зауважимо, що слід чітко розмежовувати використання перекладу в навчанні іноземній мові та навчання перекладу як виду професійної діяльності. Отже, вводимо й підтверджуємо прикладами модель певного типу текстів, починаючи із загальної процедури сприйняття та породження тексту в рідній культурі. Ці процедури, як правило, застосовуються підсвідомо, тому на них слід чітко вказати, щоб їх функції були зрозумілі. Це можна спостерігати у різних жанрових мовних ситуаціях (у магазині, на пошті, у

банку, як зняти квартиру, як написати заяву в деканаті, поліції, банку, як перекласти новини тощо). Розглянемо, як ілюстрацію, наші кроки при навчанні на прикладі інформаційних повідомлень одним реченням. Скажімо, у випадку, коли мова студентів, якою вони у себе на батьківщині навчалися, є англійська (Індія, Бангладеш, Нігерія тощо), спочатку пропонуємо студентам низку новин англійською мовою й аналізуємо в деяких з них розміщення компонентів смислу. Наприклад, ось таке повідомлення є типовим з цієї точки зору: «China's first institute to train family-planning specialists has been set up in the country's most populous province of Sechuan this September, the China Daily reported yesterday». Для англійської мови характерний наступний розподіл компонентів смислу: спершу подія, а вже потім джерело інформації: the China Daily reported yesterday; а в межах події смислові компоненти ідуть в наступній послідовності: 1) агенс: «China's first institute to train family-planning specialists»; 2) дія: «has been set up»; 3) МІСЦЕ: «in the country's most populous province of Sechuan»; 4) час: «this September». Далі переходимо до іншої культури, мова якої є для студентів основною іноземною. Наприклад, це – російська чи українська. Візьмемо типове повідомлення російською чи українською мовами (способи подачі новин в українських виданнях принципово не відрізняються від російських): «Как сообщило министерство обороны Индии, вчера в небе над западным штатом Гоа столкнулись два военно-транспортных самолета ИЛ-38, принимавших участие в учениях.» Ми бачимо, що в російській / українській мовах в повідомленні одним реченням спершу, як правило, іде посилання на джерело інформації («как сообщило министерство обороны Индии», «как сообщил пресс-секретарь Президента Украины ...»), «как пишет во вчерашнем номере газета «Вашингтон пост», тощо...), а вже потім подається сама інформація (подія). Далі, в події, послідовність компонентів, як правило, така: 1) вказується час: «вчера»; 2) вказується місце: «в небе над западным штатом Гоа»; 3) називається дія:

“столкнулись”; 4) агенс: «два военно-транспортных самолета ИЛ-38, принимавших участие в учениях.»

Тобто, виходячи з відмінностей в розміщенні смислових компонентів в російськомовному / україномовному повідомленні новин та англomовному передаємо це англійське повідомлення російською / українською мовами: Как вчера сообщила китайская газета «Чайна Дейли», в сентябре этого года в наиболее населенной провинции страны Сычуань создано первое в Китае учебное учреждение по подготовке специалистов в области планирования семьи.

До культурної компетенції входять як велике коло видів повсякденної діяльності, так і типів конкретної професійної поведінки, з котрими викладач має бути ознайомленим.

Далі порівнюємо типові ситуаційні та текстуальні ознаки першої та другої культур та їх мов. Після набуття текстової компетенції для низки типів текстів (напр., ділові листи, відвідування лікаря, письмові звіти, покупка продуктів харчування, представлення гостя тощо) та після того, як проведене порівняння тексту оригіналу та тексту перекладу, йдуть вправи на розуміння текстів в одній культурі та створення текстів з тією ж інформацією для функціонування в іншій культурі. Це досягається, наприклад, видачею завдання в одній культурі (скажемо, вся інформація, яку необхідно передати в діловому листі) та створенням тексту-корелята в іншій. Мета таких вправ дати можливість студентам набути перекладацької компетенції, котра дозволяла б їм відтворювати смисл тексту, сперш усно, а потім й письмово, причому останнє завдання поліпшувало б переклад, отриманий в результаті, за допомогою спроб відкоригувати його. Таким чином послідовність навчальної роботи набуває наступного вигляду: (жанрова) структура тексту – усний переклад – письмовий переклад.

Варто відзначити, що зараз переважна більшість завдань на цей вид все ще будується в протилежній послідовності: спершу вправи на письмовий переклад (на перетворення поверхневої структури письмового джерельного

тексту якомога ближче в поверхневу структуру письмового цільового тексту), а потім йде усний переклад. Небезпека такого методу полягає в тому, що студент відразу хватається за звичний пошук слова-коррелята, замість того, щоб уявити загальний зміст тексту, щоб передати його значення, чи реалізувати його функцію. Варто й відзначити, що ці вправи допоможуть студентам краще вивчити мову країни, в якій вони добувають освіту та нову професію.

Песня – лучшее фонетическое упражнение по обучению произношению и корректировке труднопроизносимых звуков у иностранных студентов на начальном этапе обучения

Ковалева Г.М.

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

г. Харьков, Украина

e-mail: rki314@ukr.net

Овладение произносительными нормами русского языка ускоряет процесс овладения иностранцами речью. Даёт студентам возможность осознать еще на подфаке, что они могут правильно выразить свои мысли и понимать других в процессе общения на русском языке.

Использование музыкальных упражнений, песен на уроках музыкальной фонетики и на музыкальном факультативе – один из важнейших путей повышения мотивации иностранных студентов. Знакомство с песенным богатством страны изучаемого языка помогает им глубже понять историю, культуру, обычаи и реалии современной жизни. Студенты не очень любят повторять изолированные звуки и слова, но они с удовольствием повторяют эти звуки и слова, если они содержатся в стихах и песнях. Песни – это прекрасные фонетические упражнения, способствующие выработке правильного произношения и беглости речи. Песня является яркой иллюстрацией того, как в русском языке работают ударение и ритм. Благодаря песне учащиеся привыкают воспринимать русскую речь в ее естественном звучании.